

مرکز مدیریت حوزه های علمیه			
معاونت آموزش			
امتحانات کتبی			
بسمه تعالی			
امتحانات تجدیدی - مرداد ۱۳۹۶			
موضوع:	قرآن ۴	پایه:	۴
تاریخ:	۹۶/۰۵/۲۳	ساعت:	۱۰:۳۰

نام کتاب: گزیده تفسیر نمونه، جلد سوم، سوره های مریم، طه، انبیاء، مؤمنون، لقمان

لطفاً به همه سوالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

* ﴿فَاتِمَّا يَسِرَّنَا بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَدَّا﴾

۱. واژه «قَوْمًا لَدَّا» در آیه به چه معناست؟

- ج ۱۰۳
- ا. قوم عقب مانده ☐ ب. قوم ثروتمند ☐ ج. قوم متعصب ☒ د. قوم جاهل ☐

* ﴿وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ﴾

۲. به نظر مصنف، فلسفه تأخیر مجازات در آیه شریفه چیست؟

- ا. امتحان و آزمایش ☒ ب. فرصت برای توبه کردن ☐ ج. غفران و رحمت الهی ☐ د. زیاد شدن گناهانشان ☐

۳. مراد از «کتاب» در آیه شریفه ﴿وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ چیست؟

- د ۲۶۰
- ا. قرآن ☐ ب. انجیل ☐ ج. مقدرات افراد ☐ د. نامه اعمال ☒

* ﴿وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾

۴. معنای واژه «مَرَح» کدام است؟

- ب ۵۷۰
- ا. سرور و شادمانی ☐ ب. مستی ناشی از نعمت ☒ ج. فخر فروشی ☐ د. بزرگ بینی ☐

تشریحی

* ﴿يَا حَيُّ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ﴾

۱. منظور از «کتاب» چیست؟ ب. مراد از گرفتن کتاب با قوت چیست؟ ۷۶

ا. تورات ب. آن است که با قاطعیت هر چه تمام تر محتوای آن را به اجرا گذارد و به آن عمل کند و در راه گسترش آن از هر نیروی مادی و معنوی و فردی و اجتماعی بهره گیرد.

* ﴿أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تُوْزُّهُمْ أَزًّا﴾

۲. «أَزًّا» به چه معناست؟ ب. «تُوْزُّهُمْ أَزًّا» کنایه از چیست؟ ۱۰۰

ا. «أَزًّا» به معنی جوشش دیگ و زیر و رو شدن محتوای آن است.

ب. اینکه شیاطین چنان بر آنها مسلط می شوند که در هر مسیر و به هر شکلی که بخواهند آنان را به حرکت در می آورند و این تسلط هم اجباری نیست بلکه این انسان است که به شیاطین اجازه ورود به درون قلب و جان خود می دهد.

* ﴿إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ﴾

۳. ضمن ترجمه آیه شریفه، علت مخفی بودن تاریخ قیامت چیست؟ ۱۱۰

ترجمه: به طور قطع رستاخیز خواهد آمد، می خواهم آن را پنهان کنم تا هر کس در برابر سعی و تلاش خود جزا داده شود.

علت: علت مخفی بودن تاریخ قیامت آن است که خداوند می خواهد هر کسی را بر اساس تلاش و کوشش خود پاداش دهد تا نوعی آزادی عمل برای همگان ایجاد شود.

* ﴿فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي﴾

۴. ا. آیه شریفه را ترجمه کنید. ب. واژه «أَثَرُ» «نَبَذْتُهَا» و «بَصْرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ» به چه معنایی هستند؟ ۱۳۶

ا. من قسمتی از آثار رسول را گرفتم سپس آن را افکندم و این چنین نفس من این کار را در نظرم جلوه داده و به آیین بت پرستی گراییدم.

ب. «اثر» به معنی بخشی از تعلیمات است. نَبَذْتُهَا: به معنی رها کردن تعلیمات موسی است. جمله «بَصْرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ» اشاره به اطلاعات خاصی درباره آیین اوست.

* ﴿أَمْ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ﴾

۵. ا. تعبیر به «آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ» به چه چیزی اشاره دارد؟ ب. واژه «يُنشِرُونَ» به چه معناست و کنایه از چیست؟ ۱۵۹

ا. به بت‌ها و معبودهایی که از سنگ و چوب و مانند آن می‌تراشیدند و حاکم بر آسمان‌هایشان می‌پنداشتند.

ب. «يُنشِرُونَ» یعنی منتشر می‌سازند، از ماده نشر به معنای گستردن چیز پیچیده است و کنایه از آفرینش و انتشار مخلوقات در پهنه زمین و آسمان نیز آمده است.

* ﴿وَأَقْرَبَ الْوَعْدِ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾

۶. ا. آیه شریفه را ترجمه کنید. ب. واژه «شَاخِصَةٌ» در اصل به چه معناست؟ ۱۹۱

ا. و به دنبال آن وعده حق نزدیک می‌شود. در آن هنگام چشم‌های کافران از وحشت از حرکت باز می‌ماند.

ب. شاخص از ماده «شخوص» در اصل به معنای خارج شدن از منزل یا خروج از شهری و ورود به شهر دیگر است و از آنجا که به هنگام تعجب و خیره شدن، گویی چشم انسان می‌خواهد بیرون بیاید به این حالت «شخوص» می‌گویند.

* ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سَلَالَةٍ مِّن طِينٍ * ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ﴾

۷. ا. به نظر مصنف، دو آیه شریفه چه ارتباطی با هم دارند و به چه حقیقتی اشاره می‌کنند؟ ب. عبارت «قَرَارٍ مَّكِينٍ» به چه چیزی اشاره دارد؟

ا. آیه نخست به آغاز وجود انسان‌ها اعم از آدم و فرزندان او اشاره دارد که همه به خاک بازمی‌گردند؛ اما در آیه دوم، به تداوم نسل آدم از طریق ترکیب نطفه نر و ماده و قرار گرفتن در قرارگاه رحم توجه می‌دهد. ۲۴۴

ب. با جمله «قَرَارٍ مَّكِينٍ» به موقعیت خاص رحم در بدن انسان اشاره می‌کند که این قرارگاه در واقع در محفوظ‌ترین نقطه بدن جای گرفته که از هر طرف توسط ستون فقرات و دنده‌ها حراست شده است.

* ﴿الْحَسْبُ لَكُمْ إِنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَدًا وَانْكُمُ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾ ۲۷۵

۸. آیه شریفه متضمن دلیل بر چه مطلبی است؟ توضیح دهید.

اثبات معاد؛ این آیه کوتاه و پرمعنا یکی از زنده‌ترین دلایل رستاخیز و حساب و جزای اعمال را بیان می‌کند. اگر به راستی قیامت و معادی در کار نبود، زندگی دنیا بیهوده بود؛ زیرا زندگی این جهان با تمام مشکلاتی که دارد و با همه مقدمات و برنامه‌هایی که خدا برای آن قرار داده است اگر برای همین چند روز دنیا باشد پوچ و بی‌معناست.

* ﴿وَإِذَا تَنَلَّى عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّى مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَن فِي أُذُنِهِ قُورًا﴾

۹. ا. آیه شریفه را ترجمه کنید ب. تعبیر «وَلَّى مُسْتَكْبِرًا» اشاره به چه مطلبی دارد؟ ۵۶۳

ا. و هنگامی که آیات ما بر او خوانده می‌شود مستکبران روی برمی‌گرداند گویی آن را نشنیده است. گویی اصلاً گوش‌هایش سنگین است.

ب. تعبیر «وَلَّى مُسْتَكْبِرًا» به این اشاره دارد که رویگردانی او تنها به سبب تراحم آیات خدا با منافع دنیوی و هوس‌هایش نیست، بلکه انگیزه استکبار در برابر خدا و آیاتش نیز که بزرگ‌ترین گناه است در عمل او وجود دارد.